

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 8/21
Luxemburgissa 26.1.2021

Tuomio yhdistetyissä asioissa C-422/19 ja C-423/19
Johannes Dietrich ja Norbert Häring v. Hessischer Rundfunk

Euroalueen jäsenvaltio voi velvoittaa hallintonsa hyväksymään käteismaksuja, mutta se voi myös rajoittaa tätä maksumahdollisuutta yleisen edun mukaisesta syystä

Tällainen rajoitus voi olla perusteltu muun muassa silloin, kun käteismaksu voi aiheuttaa hallinnolle kohtuuttomia kustannuksia maksuvelvollisten hyvin suuren määrän vuoksi

Kaksi Saksan kansalaista, joilla oli velvollisuus maksaa yleisradiomaksu Hessenin osavaltiossa (Saksa), ehdottivat Hessischer Rundfunkille (Hessenin osavaltion julkinen yleisradioyhtiö), että he maksavat tämän maksun käteisellä. Hessischer Rundfunk vetosi yleisradiomaksujen maksamista koskevasta menettelystä annettuun määräykseensä, jonka mukaan mainittua maksua ei voida maksaa käteisellä,¹ ja se hylkäsi heidän ehdotuksensa ja lähetti heille maksuunpanopäätökset.

Molemmat Saksan kansalaiset nostivat näistä maksuunpanopäätöksistä kanteen, ja oikeusriita tuli Bundesverwaltungsgerichtin (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Saksa) käsiteltäväksi. Kyseinen tuomioistuin totesi, että sillä, ettei yleisradiomaksua ole maksumenettelyä koskevan Hessischer Rundfunkin määräyksen mukaan mahdollista maksaa euromääräisillä seteleillä, rikotaan liittovaltion oikeuden ylemmän tasoista säännöstä, jossa säädetään, että euromääräiset setelit ovat rajoitukseton laillinen maksuväline.²

Koska Bundesverwaltungsgericht pohti kuitenkin sitä, onko tämä liittovaltion oikeuden säännös yhteensopiva sen yksinomaisen toimivallan kanssa, joka unionilla on niiden jäsenvaltioiden rahapolitiikan alalla, joiden rahayksikkö on euro, se esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön. Bundesverwaltungsgericht tiedusteli myös, estääkö euromääräisillä seteleillä oleva laillisen maksuvälineen asema sen, että jäsenvaltioiden julkisyhteisöt epäävät mahdollisuuden maksaa julkisen vallan asettama maksuvelvoite käteisellä, kuten tilanne on Hessenin osavaltiossa yleisradiomaksua maksettaessa.

Unionin tuomioistuin katsoo suuressa jaostossa, että jäsenvaltio, jonka rahayksikkö on euro, voi julkishallintonsa organisoinnin yhteydessä toteuttaa toimenpiteen, jolla julkishallinto veloitetaan hyväksymään käteismaksuja, tai säätää yleisen edun mukaisesta syystä ja tietyin edellytyksin poikkeuksesta tähän velvollisuuteen.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin tuomioistuin tulkitsee aluksi käsitettä ”rahapolitiikka”, jonka alalla unionilla on yksinomainen toimivalta niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden rahayksikkö on euro.³

Unionin tuomioistuin täsmentää aluksi, että tämä käsite ei rajoitu rahapolitiikan operatiiviseen toteuttamiseen, vaan se merkitsee myös normatiivista ulottuvuutta, jolla pyritään takaamaan euron

¹ Yleisradiomaksujen maksamista koskevasta menettelystä 5.12.2012 annetun Hessischer Rundfunkin määräyksen (Satzung des Hessischen Rundfunks über das Verfahren zur Leistung der Rundfunkbeiträge) 10 §:n 2 momentti.

² Saksan keskuspankista annetun lain (Gesetz über die Deutsche Bundesbank), sellaisena kuin se on julkaistuna 22.10.1992, (BGBl. 1992 I, s. 1782), sellaisena kuin se on muutettuna 4.7.2013 annetulla lailla (BGBl. 2013 I, s. 1981), 14 §:n 1 momentin toinen virke.

³ SEUT 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla, koska SEUT 2 artiklan 1 kohdan mukaan ainoastaan unioni voi toimia lainsäätäjänä ja antaa oikeudellisesti sitovia säädöksiä tällä alalla.

asema yhteisenä rahana. Tämän jälkeen se toteaa, että sillä, että ainoastaan Euroopan keskuspankin ja kansallisten keskuspankkien liikkeelle laskemille euromääräisille seteleille annetaan "laillisen maksuvälineen" asema,⁴ vahvistetaan näiden seteleiden virallinen luonne euroalueella sulkemalla pois se, että myös muut setelit voisivat olla tällä tavalla virallisia. Se toteaa tältä osin vielä, että maksuvälineen, jonka suuruus on ilmaistu tietyssä rahayksikössä, "laillisen maksuvälineen" aseman käsitteellä tarkoitetaan sitä, että tätä maksuvälinettä ei yleensä voida kieltäytyä ottamasta vastaan saman rahayksikön määräisen velan maksamiseksi. Se korostaa lopuksi, että se, että unionin lainsäätäjät voi säätää toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen euron käytössä yhteisenä rahana,⁵ ilmaisee vaatimusta vahvistaa yhtenäiset periaatteet kaikkien niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden rahayksikkö on euro, ja myötävaikuttaa unionin rahapolitiikan ensisijaisen tavoitteen, jona on hintatason vakauden ylläpitäminen, saavuttamiseen.

Unionin tuomioistuin katsoo tämän johdosta, että pelkästään unionin lainsäätäjällä on toimivalta täsmentää sitä laillisen maksuvälineen asemaa, joka euromääräisillä seteleillä katsotaan olevan. Se huomauttaa tältä osin, että silloin kun toimivalta on annettu yksinomaisesti unionille, jäsenvaltiot eivät saa antaa tai pitää voimassa tämän toimivallan piiriin kuuluvaa säännöstä, vaikka unioni ei olisi käyttänyt yksinomaista toimivaltaansa.

Unionin tuomioistuin huomauttaa kuitenkin, ettei euromääräisten seteleiden laillisen maksuvälineen aseman vahvistamisessa tai tosiallisessa säilyttämisessä ole tarpeen asettaa ehdotonta velvollisuutta hyväksyä euromääräiset setelit maksuvälineenä. Ei myöskään ole tarpeen, että unioni vahvistaa tyhjentävästi ja yhtenäisesti poikkeukset tästä lähtökohtaisesta velvollisuudesta niin kauan kuin on yleensä mahdollista maksaa käteisellä.

Unionin tuomioistuin päätelee näin ollen, että jäsenvaltioilla, joiden rahayksikkö on euro, on toimivalta säännellä maksuvelvoitteiden täyttämisehtoja niin kauan kuin on yleensä mahdollista maksaa eurokäteisellä. Jäsenvaltio voi siten toteuttaa toimenpiteen, jolla sen julkishallinto veloitetaan hyväksymään tällaisia käteismaksuja.

Tämän jälkeen unionin tuomioistuin huomauttaa, että euromääräisten seteleiden ja metallirahojen laillisen maksuvälineen asema merkitsee lähtökohtaisesti velvollisuutta hyväksyä kyseiset setelit ja metallirahat. Se täsmentää kuitenkin, että jäsenvaltiot voivat lähtökohtaisesti rajoittaa tätä velvollisuutta yleisen edun mukaisista syistä sillä edellytyksellä, että nämä rajoitukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen päämäärään, mikä edellyttää muun muassa sitä, että käytettävissä on muita laillisia keinoja rahamääräisten velkojen maksamiseksi.

Unionin tuomioistuin toteaa tältä osin, että on yleisen edun mukaista, että rahamääräiset velat viranomaisille voidaan maksaa tavalla, joka ei aiheuta viranomaisille sellaisia kohtuuttomia kustannuksia, jotka estäisivät niitä varmistamasta palveluja mahdollisimman kustannustehokkaasti. Yleisen edun mukaisella syyllä, joka perustuu tarpeeseen taata julkisen vallan asettaman maksuvelvoitteen täyttäminen, voidaan siis perustella käteismaksuja koskeva rajoitus etenkin silloin, kun niiden maksuvelvollisten määrä, joilta saatava on perittävä, on hyvin suuri.

Bundesverwaltungsgerichtin on kuitenkin tarkastettava, onko tällainen rajoitus oikeassa suhteessa yleisradiomaksun tosiasiallista kantamista koskevaan päämäärään erityisesti siihen nähden, etteivät yleisradiomaksun maksamisen vaihtoehtoiset lailliset maksukeinot ole ehkä helposti kaikkien niiden henkilöiden käytettävissä, joiden on maksettava kyseinen maksu.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun

⁴ Euromääräisten seteleiden laillisen maksuvälineen asema vahvistetaan SEUT 128 artiklan 1 kohdan kolmannessa virkkeessä, Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan (N:o 4) (EUVL 2016, C 202, s. 230) 16 artiklan ensimmäisen kohdan kolmannessa virkkeessä ja euron käyttöön otosta 3.5.1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 974/98 (EYVL 1998, L 139, s. 1) 10 artiklan toisessa virkkeessä.

⁵ SEUT 133 artikla.

mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106